Miðvikudaginn 28. maí 1997.

Nr. 198/1997. **Kan ehf.**
(Jón Steinar Gunnlaugsson hrl.)
gegn
íslenska ríkinu
(Jón G. Tómasson hrl.)

Kærumál. Framhaldsstefna. Frávísun að hluta frá héraðsdómi.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Garðar Gíslason, Arnljótur Björnsson og Gunnlaugur Claessen.

Sóknaraðili skaut málinu til Hæstaréttar með kæru 29. apríl 1997, sem barst réttinum ásamt kærumálsgögnum 6. maí sl. Kærður er úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 28. apríl 1997, þar sem fallist var á kröfu varnaraðila um að vísa frá dómi viðurkenningarkröfum sóknaraðila samkvæmt liðum a og b í síðari framhaldssök, jafnframt því sem skaðabótakröfu sóknaraðila, að fjárhæð 2.340.900 krónur, var vísað frá dómi ex officio. Kæruheimild er í j-lið 1. mgr. 143. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Sóknaraðili krefst þess, að hinn kærði úrskurður verði felldur úr gildi. Hann krefst einnig kærumálskostnaðar.

Varnaraðili krefst staðfestingar úrskurðar héraðsdóms og kærumálskostnaðar.

Eins og greinir í hinum kærða úrskurði, höfðaði sóknaraðili málið með héraðsdómsstefnu, birtri 7. maí 1996, til viðurkenningar því, að honum sé óskylt að hafa eftirlitsmann frá Fiskistofu um borð í skipi sínu, Kan, BA 101, þann tíma, sem skipið er á veiðum á nánar tilgreindu svæði utan íslensku lögsögunnar, Flæmingjagrunni, svo sem nánar er rakið í úrskurðinum.

Með framhaldsstefnu, birtri 5. september 1996, jók sóknaraðili við nýjum kröfuliðum og krafðist til vara viðurkenningar á, að Fiskistofu væri óheimilt að hafa víðtækara eftirlit með fyrrgreindum veiðum skips sóknaraðila en vera myndi varðandi íslensk skip við veiðar innan íslensku lögsögunnar. Þá gerði sóknaraðili kröfu um skaðabætur, að fjárhæð 882.900 krónur, með dráttarvöxtum frá 29. ágúst 1996 vegna kostnaðar, sem hann telur sig hafa haft af dvöl

eftirlitsmanns um borð í skipi sínu, þar til lög nr. 88/1996 um eftirlit með fiskveiðum utan lögsögu Íslands tóku gildi 15. júní 1996.

Sóknaraðili jók enn að nýju við fyrri kröfur sínar með framhaldsstefnu, birtri 6. mars 1997. Krafðist hann þá viðurkenningar á því, ef talið yrði, að varnaraðila væri heimilt að hafa eftirlitsmenn um borð í skipi sóknaraðila, að í fyrsta lagi væri óheimilt að krefja sóknaraðila um greiðslu kostnaðar við þetta, og í öðru lagi ætti sóknaraðili rétt á, að varnaraðili greiddi honum þann kostnað, sem hann hefði af þessu eftirliti. Þá gerði sóknaraðili til viðbótar skaðabótakröfu, að fjárhæð 1.458.000 kr., með dráttarvöxtum frá þingfestingardegi framhaldssakar. Í þessari framhaldsstefnu vísar sóknaraðili til þess, að með nýjum lögum og reglugerðum hafi réttarástandi á því sviði, sem mál þetta fjalli um, að nýju verið breytt, og því sé ekki lengur unnt að gera viðurkenningarkröfu vegna tímabilsins fram að gildistöku hinna nýju laga. Vísar hann til laga nr. 151/1996 um fiskveiðar utan lögsögu Íslands, sem tóku gildi um síðastliðin áramót og felldu úr gildi lög nr. 88/1996. Einnig vísaði sóknaraðili til reglugerðar nr. 685/1996 um úthlutun veiðiheimilda á Flæmingjagrunni, sem síðar hafi verið breytt með reglugerð nr. 28/1997. Kveðst sóknaraðili því gera kröfu um skaðabætur vegna þess kostnaðar, sem hann telji sig hafa orðið fyrir vegna dvalar eftirlitsmanna um borð í skipi sínu í gildistíð laga nr. 88/1996, þ. e. frá 15. júní 1996, til loka þess árs. Í framhaldsgreinargerð varnaraðila í héraði er krafist frávísunar á framangreindum viðurkenningarkröfum í stefnu 6. mars 1997 með þeim rökum, að engin breyting hafi orðið á réttarástandi varðandi umrætt veiðieftirlit með fyrrgreindum lagabreytingum. Auk þess sé viðurkenningarkrafa undir b-lið óljós og óskýrt mörkuð.

Með vísan til forsendna hins kærða úrskurðar verður staðfest niðurstaða héraðsdóms um vísun viðurkenningarkrafna sóknaraðila í a- og b-lið í síðari framhaldssök frá dómi.

Skaðabótakrafa sóknaraðila, að fjárhæð samtals 2.340.900 krónur, er reist á tveimur sundurliðuðum reikningum. Í þeim er gisti- og fæðiskostnaður tilgreindur með ákveðinni fjárhæð á dag, sem miðast við auglýsingu ferðakostnaðarnefndar nr. 4/1995 um dagpeninga ríkisstarfsmanna á ferðalögum innanlands. Gjald fyrir starfsaðstöðu og fjarskiptakostnað er hins vegar tilgreint með ákveðinni fjárhæð á

dag án frekari skýringa. Héraðsdómur styður niðurstöðu sína um frávísun á skaðabótakröfu sóknaraðila þeim rökum, að ekki hafi verið gerð tilraun til gera grein fyrir því tjóni, sem henni sé ætlað að bæta.

Fallast ber á með héraðsdómi, að skaðabótakrafa sóknaraðila sé ekki svo skýr sem æskilegt væri. Hins vegar verður ekki talið, að annmarki á þessum málatilbúnaði sóknaraðila sé slíkur, að ekki megi bæta úr honum við aðalmeðferð málsins í héraði.

Samkvæmt þessu eru ekki næg efni til að vísa skaðabótakröfu sóknaraðila frá dómi. Verður hinn kærði úrskurður því felldur úr gildi að þessu leyti og lagt fyrir héraðsdómara að taka skaðabótakröfur sóknaraðila til efnismeðferðar.

Rétt þykir, að hvor aðili beri sinn kostnað af máli þessu í héraði og fyrir Hæstarétti.

Dómsorð:

Viðurkenningarkröfum sóknaraðila, Kan ehf., í a- og b-lið í framhaldssök 6. mars 1997 er vísað frá héraðsdómi.

Að öðru leyti en að framan greinir, er hinn kærði úrskurður felldur úr gildi og lagt fyrir héraðsdómara að taka til efnismeðferðar skaðabótakröfur sóknaraðila á hendur varnaraðila, íslenska ríkinu.

Málskostnaður í héraði og kærumálskostnaður fellur niður.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 28. apríl 1997.

I.

Mál þetta var höfðað með stefnu, birtri 7. maí 1996. Framhaldsstefna var lögð fram 19. september 1996 og önnur framhaldsstefna 6. mars 1997.

Stefnandi er Kan ehf., kt. 641095-2499, Síðumúla 34, Reykjavík.

Stefndi er íslenska ríkið.

Úrlausnarefni úrskurðar þessa er frávísunarkrafa stefnda, sem var tekin til úrskurðar að loknum munnlegum málflutningi 11. þessa mánaðar.

II.

Krafa stefnanda í frumsök er um, að viðurkennt verði með dómi, að stefnanda sé óskylt að hafa eftirlitsmann frá Fiskistofu um borð í ms. Kan, BA-101, þann tíma, sem skipið er að veiðum á deilisvæði, merktu 3M

(„Flæmska hattinum“), skv. viðauka III við samning um framtíðarsamvinnu ríkja um fiskveiðar á Norðvestur-Atlantshafi, sem undirritaður var í Ottawa 24. október 1978 („NAFO-samninginn“).

[Sbr. að öðru leyti úrskurð Héraðsdóms Reykjavíkur í málinu: Eri ehf. gegn íslenska ríkinu bls. 1721 hér að framan.]

Úrskurðarorð:

Viðurkenningarkröfum stefnanda samkvæmt stafliðum a og b í hinni síðari framhaldssök og skaðabótakröfu hans, að fjárhæð 2.340.900 krónur, er vísað frá dómi.